

DZIEDZICZENIE

– RODZAJE I TRYBY

e-PORADNIK PRAWNY

Publikacja bezpłatna nieprzeznaczona do sprzedaży.
Zawiera stan prawny na kwiecień 2023 r.

SPIIS TREŚCI:

Wstęp do poradnika	2
1. Dziedziczenie ustawowe	3
2. Dziedziczenie testamentowe	5
3. Odrzucenie spadku	8
4. Nabycie spadku	9
5. Notarialny akt poświadczenia dziedziczenia	11
6. Dział spadku	11
7. Podsumowanie	13
Wzór testamentu (wraz z instrukcją wypełniania)	14

WSTĘP DO PORADNIKA

Większość z nas w ciągu swojego życia prędzej czy później otrzyma spadek po kimś z rodziny, tym samym zetknie się z prawem spadkowym. Sam moment śmierci spadkodawcy - prowadzi ku dziedziczeniu. Istnieją dwie drogi dziedziczenia, czyli otrzymania spadku - można bowiem otrzymać spadek na mocy testamentu lub na mocy ustawy.

Spadkodawcą jest osoba zmarła, po której otrzymuje się spadek, a spadkobierca jest tym, który ten spadek otrzymuje. Postępowanie spadkowe składa się generalnie z dwóch etapów. Pierwsze dotyczy stwierdzenia nabycia spadku - a więc ustalenia kiedy i gdzie zmarł spadkodawca oraz kto, ile i na jakiej podstawie (czy na podstawie testamentu, czy zgodnie z zapisami prawa) dziedziczy po zmarłym. W wyniku tego postępowania sąd lub notariusz ustali udział ułamkowy spadkobierców w spadku.

Drugie postępowanie - o dział spadku - to postępowanie, w którym sąd lub notariusz najpierw ustala co zmarły pozostawił (jaki majątek) - następnie biorąc pod uwagę postanowienie o stwierdzeniu nabycia spadku (a więc ułamki częściowe) - dokona zgodnego, bądź niezgodnego podziału fizycznego majątku spadkowego na spadkobierców.

W poniższej publikacji przedstawiamy zasady dziedziczenia ustawowego oraz dziedziczenia testamentowego. Omówiona zostanie również dość popularna kwestia związana z odrzuceniem spadku po zmarłym. Końcowo, przedstawione zostaną zasady postępowania sądowego w sprawie o stwierdzenie nabycia spadku oraz notarialnego aktu poświadczenia dziedziczenia, a także zasady postępowania o dział spadku.

1. Dziedziczenie ustawowe

Dziedziczenie ustawowe jest jednym z dwóch sposobów dziedziczenia - obok dziedziczenia testamentowego. **Do dziedziczenia ustawowego zasadniczo dochodzi w dwóch przypadkach:**

1. gdy spadkodawca nie pozostawił po sobie testamentu lub sporządzony testament nie jest testamentem ważnym,
2. gdy żadna z osób, które spadkodawca powołał w testamencie do spadku, nie chce lub nie może być spadkobiercą.

Zasady dziedziczenia ustawowego zostały uregulowane w przepisach Kodeksu cywilnego (KC). Jeśli spadkobiercy otrzymują spadek na mocy ustawy, wówczas dziedziczy określony krąg osób. Spadkobiercy podzieleni zostali na grupy i najpierw brane są pod uwagę osoby z grupy pierwszej, w razie ich braku - z drugiej, a dopiero na koniec z grupy trzeciej i tak dalej. O tym, kto będzie dziedziczył, decyduje stan rodzinny w chwili śmierci spadkodawcy - zwanej chwilą otwarcia spadku.

Istnieje 6 grup osób uprawnionych do dziedziczenia ustawowego:

1. małżonek i dzieci spadkodawcy - przy czym małżonek nie może być samym spadkobiercą, a jeżeli dziecko/dzieci zmarło/zmarły przed śmiercią spadkodawcy, to w jego miejsce wchodzi jego zstępni - o ile są);
2. małżonek oraz rodzice spadkodawcy (w sytuacji gdy spadkodawca w momencie śmierci nie był w związku małżeńskim, to rodzice spadkodawcy są wyłącznymi spadkobiercami);
3. małżonek oraz rodzeństwo spadkodawcy i zstępni tego rodzeństwa (dopuszczone jest także dziedziczenie wyłącznie przez rodzeństwo i zstępnych rodzeństwa);
4. dziadkowie spadkodawcy (ewentualnie zstępni dziadków);
5. pasierbowie, czyli dzieci małżonka spadkodawcy, pod warunkiem, że w momencie otwarcia spadku ich rodzice już nie żyją;

6. gmina ostatniego miejsca zamieszkania spadkodawcy lub Skarb Państwa, jeśli ostatniego miejsca zamieszkania spadkodawcy w Polsce nie da się ustalić, albo miejsce to znajdowało się za granicą.

Każda kolejna grupa osób uprawnionych do dziedziczenia ustawowego wchodzi w grę wtedy, kiedy brak jest osób uprawnionych do dziedziczenia z grupy poprzedniej.

WYJAŚNIENIE

Jeśli spadkodawca pozostawał w związku małżeńskim, małżonek jest powołany do dziedziczenia. Regułą jest, iż jeśli małżonek dochodzi do dziedziczenia razem z dziećmi spadkodawcy, to dziedziczą oni w częściach równych - przy założeniu, że część, która przypada małżonkowi nie może być mniejsza niż 1/4 całości spadku. **Jeśli spadkodawca nie miał dzieci, a pozostawał w momencie śmierci w związku małżeńskim** to jego małżonek dziedziczy razem z rodzicami spadkodawcy, albo razem z jego rodzeństwem (ewentualnie dziećmi rodzeństwa). **Jeśli natomiast brak jest zstępnych spadkodawcy, jego rodziców, rodzeństwa i ich zstępnych**, to cały spadek przypada małżonkowi spadkodawcy (art. 933 § 2 kodeksu cywilnego). **Dzieci spadkodawcy** dochodzą do dziedziczenia w pierwszej kolejności, wspólnie z małżonkiem spadkodawcy (który nie musi być ich rodzicem). **Jeżeli spadkodawca w momencie śmierci nie posiadał małżonka** (małżonek zmarł wcześniej, albo doszło do prawomocnego rozwodu), to dzieci dziedziczą spadek samodzielnie. Każde z dzieci otrzymuje spadek w częściach równych. Warto zauważyć, iż bez znaczenia dla dziedziczenia ustawowego jest to, czy dzieci spadkodawcy pochodzą z małżeństwa, czy też ze związku pozamałżeńskiego. Jeśli spadkodawca miał dzieci, ale któreś z nich nie dożyło otwarcia spadku, to udział zmarłego dziecka spadkodawcy przypada jego dzieciom, czyli wnukom spadkodawcy. Zatem wnuki dziedziczą tylko po swoich wstępnych i w częściach równych.

2. Dziedziczenie testamentowe

Co to jest dziedziczenie testamentowe? To skutek sporządzenia przez spadkodawcę testamentu, w którym rozrządza on własnym majątkiem na wypadek swojej śmierci.

Zgodnie z przepisami kodeksu cywilnego, testator ma pełną swobodę w dysponowaniu swoim majątkiem oraz w wyborze osób, na rzecz których to nastąpi - na wypadek śmierci spadkodawcy. Oznacza to, że spadkobierca może pominąć swojego współmałżonka w dziedziczeniu, podobnie jak dzieci.

Spadkodawca w treści testamentu może ustanowić spadkobiercą małżonka, dziecko spadkodawcy, czy dzieci małżonka spadkodawcy. Spadkobierca może powołać do spadku także innych jego krewnych, spoza kręgu spadkobierców ustawowych oraz osobę całkowicie obcą. Krąg spadkobierców powołanych na podstawie testamentu, zależy całkowicie od wyboru testatora.

Spadkodawca w testamencie może powołać do całości lub części spadku jedną lub kilka osób, przy czym powołanie spadkobiercy testamentowego wyłącza dziedziczenie ustawowe do całości spadku. Testament może być uznany za nieważny, a wtedy zapisany w nim podział majątku nie będzie obowiązywał.

Testament może być uznany za nieważny, a wtedy zapisany w nim podział majątku nie będzie obowiązywał. Zgodnie z art. 945 § 1 KC, testament jest nieważny, jeżeli został sporządzony:

1. w stanie wyłączającym świadome, albo swobodne powzięcie decyzji i wyrażenie woli, np. spadkodawca cierpiał na niedorozwój umysłowy, zaburzenia czynności psychicznych lub chorobę psychiczną;
2. pod wpływem błędu uzasadniającego przypuszczenie, że gdyby spadkodawca nie działał pod wpływem błędu, nie sporządziłby testamentu tej treści;

3. pod wpływem groźby, która ma na celu skłonienie go do spisania określonej treści testamentu.

Choć większość testamentów sporządzana jest w zwykłej formie to warto wiedzieć, że polskie prawo przewiduje też kilka innych form, tj.:

Testament holograficzny:

to testament sporządzony samodzielnie przez spadkodawcę. Spadkodawca może sporządzić testament w ten sposób, że napisze go w całości pismem ręcznym, podpisze i opatrzy datą.

Testament notarialny:

to testament sporządzony przez notariusza w obecności spadkodawcy, który go podpisuje. Ma formę aktu notarialnego.

Testament allograficzny:

inaczej testament urzędowy. Spadkodawca może sporządzić testament w ten sposób, że w obecności dwóch świadków oświadczy swoją ostatnią wolę ustnie, przed wójtem (burmistrzem, prezydentem miasta), starostą, marszałkiem województwa, sekretarzem powiatu albo gminy lub kierownikiem urzędu stanu cywilnego. Następnie, oświadczenie spadkodawcy spisuje się w protokole z podaniem daty jego sporządzenia. Protokół odczytuje się spadkodawcy w obecności świadków. Protokół powinien być podpisany przez spadkodawcę, przez osobę, wobec której wola została oświadczona oraz przez świadków. Jeżeli spadkodawca nie może podpisać protokołu, należy to zaznaczyć w protokole - ze wskazaniem przyczyny braku podpisu.

W sytuacji kiedy niezachowanie formy testamentu zwykłego jest uzasadnione, przepisy prawa dopuszczają możliwość sporządzenia **testamentów szczególnych:**

Testament ustny:

jeżeli istnieje obawa rychłej śmierci spadkodawcy, albo jeżeli wskutek szczególnych okoliczności, zachowanie zwykłej formy testamentu jest niemożliwe lub bardzo utrudnione, spadkodawca może oświadczyć ostatnią wolę ustnie, przy jednoczesnej obecności co najmniej trzech świadków. Treść testamentu ustnego może być stwierdzona w ten sposób, że jeden ze świadków (albo osoba trzecia), spisze oświadczenie spadkodawcy przed upływem roku od jego złożenia, z podaniem miejsca i daty oświadczenia oraz miejsca i daty sporządzenia pisma, a pismo to podpiszą: spadkodawca i dwaj świadkowie, albo wszyscy świadkowie.

Testament podróży:

podczas podróży na polskim statku morskim lub powietrznym, można sporządzić testament przed dowódcą statku lub jego zastępcą - w ten sposób, że spadkodawca oświadcza swą wolę dowódcy statku lub jego zastępcy w obecności dwóch świadków; dowódca statku lub jego zastępca spisuje wolę spadkodawcy, podając datę jej spisania i zapis ten odczytuje spadkodawcy w obecności w/w świadków, po czym pismo podpisują: spadkodawca, świadkowie oraz dowódca statku lub jego zastępca.

Testament wojskowy:

wybrane osoby (np. żołnierze) mogą sporządzić testament wojskowy, na specjalnych zasadach: w czasie wojny, mobilizacji lub w niewoli.

3. Odrzucenie spadku

Spadkobiercy muszą zdawać sobie sprawę, że mogą odziedziczyć nie tylko majątek, ale również długi. Takiej sytuacji można jednak uniknąć - służy temu właśnie odrzucenie spadku. W sytuacji, kiedy w skład spadku wchodzi głównie długi, będzie to często jedyne rozwiązanie. Odrzucenie spadku umożliwia ponadto uniknięcia wielu problemów natury formalnej i potencjalnych kosztów związanych np. ze sporządzeniem spisu inwentarza.

Odrzucenie spadku oznacza, że spadkobierca traci prawa do spadku. Według przepisów kodeksu cywilnego, spadkobierca traktowany jest tak, jakby nie dożył otwarcia spadku. Oświadczenie o odrzuceniu spadku skutkuje m.in., że zmieni się krąg spadkobierców, a także zmianie ulegną udziały poszczególnych spadkobierców.

Oświadczenie o przyjęciu lub odrzuceniu spadku można złożyć przed sądem rejonowym lub przed notariuszem, w formie aktu notarialnego. Oświadczenie o odrzuceniu spadku należy złożyć w odpowiednim terminie. Zgodnie z art. 1015 § 1 KC, oświadczenie o przyjęciu lub o odrzuceniu spadku może być złożone w ciągu sześciu miesięcy od dnia, w którym spadkobierca dowiedział się o tytule swego powołania.

WAŻNE

Aby w wyniku odrzucenia spadku długi nie przeszły na małoletnie dzieci, należy złożyć wniosek o odrzucenie spadku ich imieniu. Aby tego dokonać, konieczne jest zwrócenie się o zgodę do wydziału rodzinnego sądu rejonowego. We wniosku należy wskazać, w jaki sposób przyjęcie spadku mogłoby wpłynąć negatywnie na finansowe bezpieczeństwo dziecka. Sąd po dokonaniu analizy sytuacji wyrazi zgodę na odrzucenie spadku przez małoletniego.

4. Nabycie spadku

Stwierdzenie nabycia spadku - to postępowanie, które polega na ustaleniu: kiedy i gdzie zmarł spadkodawca oraz kto, ile i na jakiej postawie (czy na podstawie testamentu, czy zgodnie z zapisami prawa) - dziedziczy po zmarłym. Jeśli wchodzi w grę dziedziczenie testamentowe, należy przedłożyć do wniosku oryginał testamentu lub testamentów (o ile było ich kilka). W wyniku tego postępowania sąd lub notariusz ustali udział ułamkowy spadkobierców w spadku.

Zgodnie z art. 1026 KC, stwierdzenie nabycia spadku oraz poświadczenie dziedziczenia nie może nastąpić przed upływem sześciu miesięcy od otwarcia spadku, chyba, że wszyscy znani spadkobiercy złożyli już oświadczenia o przyjęciu lub o odrzuceniu spadku.

POSTĘPOWANIE O STWIERDZENIE NABYCIA SPADKU MOŻE NASTĄPIĆ W DWÓCH TRYBACH:

1. **przed sądem** - w postaci postanowienia o stwierdzeniu nabycia spadku;
2. **przed notariuszem** - w postaci notarialnego aktu poświadczenia dziedziczenia.

Wydanie przez sąd postanowienia o stwierdzeniu nabycia spadku, następuje w trybie nieprocesowym. Wnioskodawcą jest osoba wnosząca wniosek do sądu, a uczestnikami postępowania są osoby, które mogą zostać spadkobiercami ustawowymi lub testamentowymi.

W toku postępowania o stwierdzenie nabycia spadku, sąd z urzędu bada kto należy do kręgu spadkobierców i jakie są powiązania rodzinne tych osób. Sąd ustala również czy spadkodawca pozostawił po sobie ważny testament/testamenty - dokonując ich otwarcia przez odczytanie (o ile są).

Sąd w postanowieniu o stwierdzeniu nabycie spadku wymienia podstawę dziedziczenia (z mocy ustawy/na podstawie testamentu), wymienia wszystkich spadkobierców, którzy nabyli spadek i określa wysokość przypadających im udziałów.

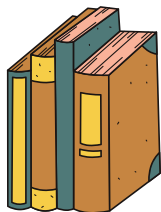
Postępowanie prowadzi sąd rejonowy ostatniego miejsca stałego pobytu spadkodawcy. Postępowanie to jest odpłatne (opłata sądowa 100 zł + 5 zł, tj. opłata za wpis do rejestru spadkowego).

Bezpieczną opcją jest przyjęcie spadku z dobrodziejstwem inwentarza. Spadkobierca odpowiada wtedy za ewentualne długi spadkowe tylko do wysokości odziedziczonego majątku. Dzięki temu nie ucierpi jego własny budżet, gdy okaże się, że spadkodawca miał długi, o których jego bliscy nie wiedzieli. W polskim prawie cywilnym przyjęcie spadku z ograniczeniem odpowiedzialności za długi spadkowe jest opcją domyślną. Nie trzeba udawać się do sądu czy notariusza, by z niej skorzystać.

canva.com

5. Notarialny akt poświadczenia dziedziczenia

Akt poświadczenia dziedziczenia może być sporządzony przez notariusza - niezależnie od tego, gdzie znajdowało się miejsce ostatniego, stałego pobytu spadkodawcy.

Przy spisaniu protokołu dziedziczenia muszą uczestniczyć wszystkie osoby, które mogą zostać spadkobiercami ustawowymi lub testamentowymi. Notariusz nie przeprowadza czynności, które zmierzają do ustalenia kręgu spadkobierców.

Akt poświadczenia dziedziczenia może zostać sporządzony, jeśli wszyscy spadkobiercy złożą zgodne żądanie poświadczenia dziedziczenia przez notariusza.

6. Dział spadku

Postępowanie o dział spadku - to postępowanie, w którym sąd lub notariusz ustala, jaki majątek zmarły spadkobierca posiadał - a następnie biorąc pod uwagę postanowienie o stwierdzeniu nabycia spadku/akt poświadczenia dziedziczenia (a więc ułamki częściowe) - dokonuje zgodnego/niezgodnego podziału fizycznego majątku spadkowego wśród spadkobierców.

Dokonanie działu spadku nie jest obowiązkowe. Nie obowiązuje żaden termin, w którym spadkobiercy (współwłaściciele spadku) muszą rozstrzygnąć, co komu ma przyspaść na wyłączną własność. W wielu sytuacjach taki podział będzie jednak konieczny ze względów praktycznych (faktycznych).

Dział spadku może nastąpić:

1. **na mocy umowy między wszystkimi spadkobiercami** (wszyscy spadkobiercy zgodnie ustalają co wchodzi w skład spadku i wiedzą, jak spadek chcą podzielić zgodnie);
2. **na mocy orzeczenia sądu, na żądanie któregośkolwiek ze spadkobierców** (w przypadku braku zgody spadkobierców).

CZAS I KOSZTY POSTĘPOWANIA

Nie bez znaczenia jest również czas postępowania. U notariusza jest zdecydowanie szybciej niż w sądzie, ale jeśli chodzi o koszty, postępowanie sądowe jest tańsze. Od wniosku o dział spadku pobiera się opłatę stałą w kwocie 500 złotych, a jeżeli zawiera on zgodny projekt działu spadku, pobiera się opłatę stałą w kwocie 300 złotych.

WAŻNE

Jeśli spadkobiercy chcą podzielić spadek w sądzie, muszą złożyć i opłacić wniosek. Właściwym do rozstrzygnięcia tej sprawy będzie sąd ostatniego miejsca zwykłego pobytu spadkodawcy. Jeżeli jego miejsca zwykłego pobytu w Polsce nie da się ustalić, właściwy będzie sąd miejsca, w którym znajduje się majątek spadkowy lub jego część.

Do wniosku należy dołączyć postanowienie o stwierdzeniu nabycia spadku/akt poświadczenia dziedziczenia oraz należy wykazać składniki majątku spadkodawcy, np. jeśli jest to pojazd - dowód rejestracyjny, nieruchomości - wypis z rejestru gruntów i odpis księgi wieczystej, a jeśli jest to mieszkanie/lokal mieszkalny - zaświadczenie ze

spółdzielni mieszkaniowej i odpis księgi wieczystej (o ile jest założona).

W przypadku sporu uczestników postępowania co do wartości majątku, niezbędne będzie powołanie biegłego, aby dokonał wyceny składników majątku spadkodawcy.

7. Podsumowanie

Śmierć osoby najbliższej wymaga uporządkowania jej spraw majątkowych. Sytuacja ekonomiczna naszych najbliższych po ich śmierci oddziałuje bowiem bezpośrednio na naszą sferę finansową. Zgodnie z treścią przepisu art. 924 Kodeksu Cywilnego, otwarcie spadku następuje z chwilą śmierci spadkodawcy. Konsekwencją powyższego jest przejście praw, ale również obowiązków, na spadkobierców - w powyższej dacie.

Chodź prawo spadkowe na pierwszy rzut oka jest skomplikowane, to po głębszej analizie, przy uwzględnieniu wymaganych kodeksem cywilnym terminów, kwestie te nie są problematyczne.

Zalecane jest, aby jednak każdy, jeszcze za swojego życia ustalił, kto nabędzie jego spadek. Zgodne bowiem ustalenie kręgu spadkodawców napewno zaoszczędzi rodzinie czasu spędzonego w sądzie, a przy tym niepotrzebnych emocji.

!!!TESTAMENT MUSI BYĆ W CAŁOŚCI SPISANY PISMEM WŁASNORĘCZNYM!!!

....., dnia

(miejscowość oraz data)

WZÓR - TESTAMENT

Ja niżej podpisany/a, zamieszkały/a

.....,

PESEL, wyrażając moją ostatnią wolę w stanie świadomego
oraz

swobodnego powzięcia decyzji i wyrażenia woli oraz bez żadnego nacisku, oświadczam, że:

- do całości spadku powołuję, albo

(imię i nazwisko)

- do spadku powołuję,

(udział spadkowy np. ½)

(imię i nazwisko)

zaś do spadku powołuję

(udział spadkowy np. ½)

(imię i nazwisko)

**!!! NALEŻY PAMIĘTAĆ, ŻE GDY POWOŁUJEMY W TESTAMENCIE WIĘCEJ NIŻ JEDNEGO
SPADKOBIERCĘ TO SUMA WSZYSTKICH UDZIAŁÓW SPADKOWYCH MUSI WYNOSIĆ JEDEN, NP.
1/4 ŻONA, 1/4 CÓRKA, 2/4 SYN ($1/4 + 1/4 + 2/4 = 4/4 = 1$) !!!**

**!!! JEŻELI SPADKODAWCA POWOŁAŁ DO SPADKU KILKU SPADKOBIERCÓW, NIE OKREŚLAJĄC
ICH UDZIAŁÓW SPADKOWYCH, DZIEDZICZĄ ONI W CZĘŚCIACH RÓWNYCH !!!**

Dowolna dodatkowa treść, np. pożegnanie.

.....

(własnoręczny podpis - najlepiej dla ułatwienia identyfikacji imię i nazwisko)

ZAKRES NIEODPŁATNEJ POMOCY

NIEODPŁATNA POMOC PRAWNA

- informacja o stanie prawnym lub obowiązkach i uprawnieniach
- wskazanie sposobów rozwiązania problemu prawnego
- sporządzenie projektu pisma (z wyłączeniem spraw w toczących się już postępowaniach), w tym o zwolnienie z kosztów sądowych lub o ustanowienie pełnomocnika
- poinformowanie o kosztach i ryzyku finansowym skierowania sprawy do sądu
- nieodpłatna mediacja
- informacja o możliwościach innej, darmowej pomocy

NIEODPŁATNE PORADNICTWO OBYWATELSKIE

- rozpoznanie problemu i udzielenie porady dostosowanej do indywidualnej sytuacji, zwłaszcza w sprawach zadłużenia, mieszkaniowych oraz zabezpieczenia społecznego
- poinformowanie o przysługujących uprawnieniach lub ciężących obowiązkach
- wsparcie w samodzielnym rozwiązywaniu problemu, np. poprzez sporządzenie planu wyjścia z trudnej sytuacji oraz udzielenie pomocy w jego realizacji
- skierowanie do odpowiednich instytucji lub placówek nieodpłatnej pomocy
- nieodpłatna mediacja

NIEODPŁATNA MEDIACJA

- poinformowanie o możliwościach i korzyściach polubownych metod rozwiązywania sporów
- przygotowanie projektu umowy o mediację lub wniosku o przeprowadzenie mediacji
- przygotowanie projektu wniosku o przeprowadzenie mediacji w sprawie karnej
- przeprowadzenie mediacji
- udzielenie pomocy w sporządzeniu do sądu wniosku o zatwierdzenie ugody zawartej przed mediatorem

Ponad połowa punktów nieodpłatnej pomocy prawnej i nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego w Polsce jest prowadzona przez organizacje pozarządowe, jako zadanie publiczne powierzane przez starostów lub prezydentów, w efekcie corocznego, otwartego konkursu ofert.

SURSUM CORDA oznacza „w górę serca!”.

W tym zawołaniu zawiera się cała nasza misja - **pomagać w trudnej sytuacji** i dawać nadzieję na to, że może być lepiej. Dla tych, którzy chcą się angażować i wspierać projekty dobroczynne - tworzymy warunki do skutecznego działania, w klimacie zaufania i czytelnych zasad.

Jedną z form naszej aktywności jest prowadzenie od 2016 r. sieci punktów **nieodpłatnej pomocy prawnej, poradnictwa obywatelskiego i mediacji** oraz edukacja prawna.

Stowarzyszenie Sursum Corda powstało w 2000 r. z inicjatywy grupy przyjaciół i profesjonalistów, którzy wcześniej - przez 6 lat - angażowali się społecznie jako wolontariusze. Jako organizacja pozarządowa jesteśmy apolityczni, działamy na zasadzie „non profit”, czyli nie dla zysku.

Posiadamy status **organizacji pożytku publicznego**, co oznacza, że możesz przekazać nam 1,5% podatku, który codziennie inwestujemy w mądre pomaganie.

Będzie nam miło, jeśli dołączysz do naszej załogi!

rozlicz
swoje PIT
za darmo

pomoc ma MOC !

1,5% też!

KRS 00000 20382

KRS na SMS

wyślij SMS o treści KRS
na nr 4628, odeślemy Ci
za darmo nasz nr KRS !

Znajdziesz nas na:

www.sc.org.pl